

25.11.2011

2020/2011/4223

Electronic Frontier Finland EFFI ry

PL 239
00101 Helsinki

RAHANKERÄYKSEN TOIMEENPANO INTERNETISSÄ

Lainsäädännöstä

Rahankeräyslain (255/2006) 26 §:n mukaan rahankeräysten toimeenpanon yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta sekä tilastoinnista vastaa Poliisihallitus. Poliisihallitus ja poliisilaitokset vastaavat myöntämiinsä lupiin perustuvien rahankeräysten toimeenpanon valvonnasta. Poliisihallitus voi antaa rahankeräysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Rahankeräyslain 3 §:n mukaan rahankeräyksellä tarkoitetaan toimintaa, jossa yleisöön vetoamalla kerätään vastikkeetta rahaa. Rahan lahjoittajana keräykseen osallistujalle saa antaa vastikkeeksi ainoastaan rahankeräyksen saajan tai keräyksen tunnuksen (keräystunnus), jolla ei ole itsenäistä taloudellista vaihdanta-arvoa.

Rahankeräyslain 4 §:n 2 kohdan mukaan yleisöllä tarkoitetaan ennalta rajoittamatonta ja määrittelemätöntä joukkoa henkilöitä ja 3 kohdan mukaan yleisöön vetoamisella tarkoitetaan suullisesti, kirjallisesti tai muulla tavoin ilmaistua pyyntöä tai kehotusta antaa rahaa keräykseen.

Rahankeräyslain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 102/2005 vp) mukaan yleisöön vetoamisen käsitettä ei ole sidottu mihinkään tiettyihin viestintämuotoihin tai viestintätapoihin, eli rahankeräyslaki on täysin välineneutraali. Rahankeräys on näin ollen mahdollista toimeenpanna käyttäen perinteisiä toimeenpanotapoja, kuten lipas- tai listakeräyksenä, taikka esimerkiksi puhelimitse, sähköpostitse tai internetin välityksellä. Rahankeräyksen määritelmän täyttävää toimintaa pidetään siis toimeenpanotavasta riippumatta rahankeräyksenä, johon sovelletaan rahankeräyslain säännöksiä. Spontaani, lahjoittajan omasta aloitteesta ja ilman lahjoituksen saajan pyyntöä tai kehotusta toteutettu lahjoitus ei ole rahankeräystä, sillä rahankeräyksen määritelmä ei tällöin täyty.

Rahankeräyslain 5 §:n mukaan rahankeräys saadaan lähtökohtaisesti toimeenpanna ainoastaan viranomaisen antamalla luvalla (rahankeräyslupa). Lain 7 §:n mukaisesti rahankeräyslupa voidaan antaa Suomessa rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle, jolla on yksinomaan yleishyödyllinen tarkoitus. Lupa voidaan tietyissä tilanteissa lainkohdan 2 momentin mukaisesti antaa myös Suomessa toimivalle rekisteröimättömälle yhteisölle.

Rahankeräyslain 25 §:n ja rikoslain (39/1889) 17 luvun 16 c §:n mukaisesti rahankeräysrikokseen syyllistyy se, joka tahallaan toimeenpanee rahankeräyksen ilman rahankeräyslaissa tarkoitettua lupaa taikka lain 5 §:n 2 tai 3 momentin vastaisesti.

Selvityspyyntö

Poliisihallitus on ilmiantona saanut tiedon, jonka mukaan Electronic Frontier Finland - EFFI ry (jatkossa yhdistys) julkaisee internet-sivuillaan seuraavansisältöistä tekstiä:

"EFFI voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia toimintansa tukemiseen. Niitä ei voi kuitenkaan vähentää esim. verotuksessa. Jos haluat lahjoittaa, käytännössä se tapahtuu helpoiten tilisiirtona yhdistyksen tilille: IBAN FI1666010001021955, SWIFT/BIC AABAFI22 (Ålandsbanken). Lähetä meili jasenasiat@effi.org niin saat viitenumeron pankkisiirtoa varten."

Poliisihallituksen käsityksen mukaan kyseisen internet-sivustolla oleva vetoaminen ja muu aineisto täyttää rahankeräyksen määritelmän. Kaikille avoimena internet-sivustona se kohdistuu kaikkiin internetissä asioiviin henkilöihin eli täysin ennalta määrittelemättömään ja rajoittamattomaan henkilökoukoon. Rahankeräyslaissa tarkoitettu yleisöön vetoaminen voi olla muun muassa kirjallista, kuten yhdistyksen internet-sivuilla on tehty. Tekstin tarkoituksena näyttää myös nimenomaisesti olevan rahalahjoitusten saaminen, sillä tekstissä kerrotaan yhdistyksen halusta ottaa vastaan lahjoituksia ja opastetaan seikkaperäisesti, miten lahjoituksen tekeminen on mahdollista sekä ilmoitetaan käytännössä kaikki lahjoituksen tekemiseen tarpeelliset tiedot. Lahjoitus on esimerkiksi mahdollista tehdä ilman tekstissä mainittua viitenumeroa, joka ei ole tilisiirron tekemisen välttämätön edellytys.

Tekstissä on siten kyse yleisöön kohdistuvasta vetoamisesta vastikkeettomien rahalahjoitusten saamiseksi. Rahankeräyksen määritelmä täyttyy ja toiminto edellyttää siten lähtökohtaisesti rahankeräyslupaa.

Poliisihallitus ei ole myöntänyt yhdistykselle rahankeräyslupaa. Poliisihallituksen tiedossa ei myöskään ole, että paikallinen poliisilaitos olisi myöntänyt yhdistykselle rahankeräyslupaa.

Poliisihallitus huomauttaa, että rahankeräyslain 25 §:n ja rikoslain 17 luvun 16 c ja 16 d §:n mukaan rahankeräyksen toimeenpano ilman rahankeräyslaissa tarkoitettua lupaa on rangaistavaa rahankeräysrikoksena.

Poliisihallitus varaa yhdistykselle tilaisuuden antaa selvitystä asiassa. Poliisihallitus pyytää yhdistykseltä selvitystä siitä, missä tarkoituksessa se julkaisee mainittua tekstiä internetissä, toisin sanoen mikä on tekstin julkaisemisen perimmäinen tarkoitus yhdistykselle. Yhdistystä pyydetään myös ilmoittamaan, onko sillä voimassaoleva rahankeräyslupa ja jos on, miksi rahankeräyslupatietoja ei ole julkaistu yleisöön vetoamisen yhteydessä. Jos yhdistyksellä ei ole voimassa olevaa rahankeräyslupaa, yhdistykseltä pyydetään selvitystä siitä, millä perusteella se katsoo voivansa julkaista mainittua tekstiä ilman asianmukaista rahankeräyslupaa. Yhdistys voi lisäksi antaa muuta tarpeelliseksi katsomaansa selvitystä.

Mahdollinen selvitys tulee antaa kirjallisesti ja viimeistään **16.12.2011**. Poliisihallitus ottaa yhdistyksen selvityksen huomioon mahdollisia jatkotoimenpiteitä harkitessaan.

Asiassa ei ole mahdollista tehdä kirjallista ja valituskelpoista hallintopäätöstä selvityspyynnössä kuvatun toiminnan lainmukaisuudesta tai lainvastaisuudesta. Toiminnan rikosoikeudellinen arviointi ei kuulu Poliisihallituksen tehtäviin. Poliisihallitus voi tehdä tutkintapyyntöjä poliisille. Sen seikan arvioiminen, syyllistyykö joku rikokseen vai ei, jää viime kädessä tuomioistuimen tehtäväksi.

Lupahallintojohtajan sijainen,
Arpajaishallintopäällikkö

Jouni Laiho

Ylitarkastaja

Henna Salmi